

Gemeenteraad

Vergadering van 30 juni 2026
Bedrijfsvoering - Organisatieadvies

2026_RAAD_00030 Perspectiefnota 2026-2030 gemeente Steenwijkerland

Overlegd met

Diverse collega's

Portefeuillehouder

Marcel Scheringa

Andere betrokken portefeuillehouders

Trijn Jongman

Melvin Smit

Miriam Slomp-Dekkers

Erik de Groot

Samenvatting

Voor u ligt de Perspectiefnota 2026-2030 waarin we u enerzijds informeren over de voortgang van de lopende begroting. Dat betekent dat naast financiële informatie, ook beleidsmatig is aangegeven hoe we er in het lopende jaar voor staan. Daarnaast geven we in de PPN de kaders weer voor de meerjarenbegroting 2027-2030, inclusief enkele beleidskeuzes die voldoen aan de door ons gestelde criteria.

Beschrijving

Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota 2026-2030 (PPN) waarin we u allereerst informeren over de voortgang van de lopende begroting. Dat betekent dat naast financiële informatie, ook beleidsmatig is aangegeven hoe we er in het lopende jaar voor staan. Daarnaast geven we in de PPN de kaders weer voor de meerjarenbegroting 2027-2030.

Gewenst resultaat

In te stemmen met de begrotingspositie (jaarschijf 2026), de onderliggende budgetafwijkingen en het beschikbaar stellen van een (aanvullend of vervroegd) krediet van in totaal € 465.000. Tevens vragen wij u in te stemmen met de kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030.

Argumenten

1.1 We liggen op koers in de uitvoering van de acties uit de begroting 2026 (81%)

Via beslispunt 1 vragen wij uw raad om kennis te nemen van de voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2026, inclusief de kansen en uitdagingen die van invloed zijn op de realisatie van onze ambities. In 81% van de gevallen liggen we op koers om de in de Programmabegroting 2026-2029 voorgenomen acties dit jaar uit te voeren.

2.1 Vanwege het budgetrecht hebben we uw instemming nodig voor de wijziging van de budgetten in 2026

Via beslispunt 2 vragen uw raad om in stemmen met de wijziging van de begrotingspositie, voor zover het gaat om uitvoeringsjaar 2026.

3.1 Vanwege het budgetrecht vragen wij u om aanvullende kredieten beschikbaar te stellen

Voor een aantal investeringen die we in 2026 plegen is geen of onvoldoende krediet beschikbaar. We vragen u deze kredieten beschikbaar te stellen voor de periode 2026-2030 van in totaal afgerond € 465.000.

4.1 Vanwege het budgetrecht vragen wij u in te stemmen met de kaders voor de Programmabegroting 2027-2030

Via beslispunt 4 vragen we u in te stemmen met de kaders voor de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030. Deze kaders bevatten naast de reguliere uitgangspunten ook enkele voorgestelde beleidskeuzes op basis van de drie O's (onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien).

We stellen voor de begroting 2027 de volgende indexaties voor:

- loon- en prijsontwikkeling 3% (afwijkend van het uitgangspunt in de Kadernota Financieel beleid);
- algemene index inkomsten en uitgaven 2,5%;
- index sociaal domein 4%.

5.1 Ter uitvoering van een eerder besluit en een aangenomen motie

In het kader van het tarieven Toeristenbelasting is eerder al besloten om deze vanaf 2026 te gaan afronden naar € 0,05 of € 0,00. Daarnaast is er een motie aangenomen om de ondernemers eerder te informeren over de inflatiecorrectie die toegepast gaat worden. Hoewel de gemeenteraad pas in december de belastingtarieven officieel vaststelt, is er vaak in de PPN al zicht op de hoogte van de inflatiecorrectie voor het daaropvolgende jaar. We stellen daarom voor om de tarieven Toeristenbelasting voor 2027 op de voorgestelde manier vast te stellen.

Kanttekeningen en risico's

Financieel

Het kabinet Jetten-1 heeft de concept Voorjaarsnota opgesteld. Omdat ze vanuit hun positie eerst een meerderheid voor deze plannen moet verkrijgen, zullen we pas via de meicirculaire 2026 geïnformeerd worden over de uitkomsten. Alleen voor de extra aanvulling op de loon-/prijsontwikkeling in 2026 als de nieuwe schijf voor 2027 hebben we een aanname gedaan. Zoals gebruikelijk zullen wij u nog vóór de behandeling van de PPN in de raadsvergadering van 30 juni a.s. via een informatienota inzicht geven in de meerjarige gevolgen voor onze gemeente.

Indexaties

In de Kadernota Financieel beleid gemeente Steenwijkerland (2025) is bepaald dat voor de indexatie van de lonen in beginsel de raming door het CPB in hun Centraal Economisch Plan (maart 2026) wordt gehanteerd. Deze raming bedraagt voor 2027 4,1%. De huidige cao kent een doorlooptijd tot 1 april 2027 en bevat nog een verhoging van de salarissen met 1,6% per 1 januari 2027. Gezien de ontwikkeling in andere (overheid) cao's (bijvoorbeeld provincie: 2,5% voor 2027) en ook de kaderstelling bij enkele omliggende gemeenten verwachten wij dat deze 4,1% te hoog wordt ingeschat. Wij stellen daarom voor om van 3% uit te gaan (1,6% per 1 januari en 1,4% per 1 april). Deze indexatie moet ook dekking geven aan de mogelijke andere mutaties in bijvoorbeeld het werkgeversdeel sociale lasten en pensioenpremies en de onbelaste kilometervergoeding.

Voor de indexatie sociaal domein hanteren we al enkele jaren een andere index dan de reguliere prijsindex. Veel van onze contracten zijn meerjarig afgesloten en volgen qua indexatie veelal de inschatting van de NZA (Nederlandse Zorg Autoriteit). De NZA verwacht voor 2027 een stijging met

3,96%. De toename voor 2026 komt uit op 4,14%, terwijl in onze begroting is uitgegaan van 4%. We stellen daarom voor om een afgeronde indexatie van 4% te hanteren.

Beleidsmatig

In de PPN is per bestuursprogramma een overzicht gegeven van de kansen en uitdagingen. De beschrijvingen zijn veelal kwalitatief van aard. In de Programmabegroting 2027-2030 zullen we de (financiële) risico's nader in kaart brengen, kwantificeren en indien noodzakelijk passende beheersmaatregelen treffen.

Beschermd Wonen

Beschermd wonen (BW) is momenteel nog regionaal georganiseerd via centrumgemeenten. De beoogde doordecentralisatie naar individuele gemeenten wordt telkens uitgesteld. Gemeenten werken daarom samen met de centrumgemeente, terwijl zij zich voorbereiden op een toekomstige situatie waarin zij zelf meer verantwoordelijkheid krijgen. Omdat centrumgemeente Zwolle momenteel meer financiering ontvangt dan er benodigd is voor de uitvoering van de wet worden de resterende middelen naar rato verdeeld onder de aangesloten gemeenten. Dat betekent dat we al jaren incidentele inkomsten ramen die rond de € 3 miljoen liggen. Ook de meerjarenbegroting van BW laat een zelfde beeld zien. We hebben recentelijk aan de toezichthouder de vraag voorgelegd in hoeverre we deze middelen, gezien de patstelling in Den Haag, als structurele inkomsten mogen oormerken. De provincie heeft aangegeven dat deze middelen als structurele inkomsten geraamd mogen worden en dat ze het voornemen van de gemeente om dat tussen de 50% tot 75% te doen als behoedzaam ziet, mits dit ook in de risicoparagraaf van de begroting wordt meegenomen. Naar aanleiding van deze uitspraak stellen we voor om € 2 miljoen als structurele inkomst te verwerken en het resterende (nog verder oplopende) deel telkens als incidenteel.

Duurzaamheid en social return

N.v.t.

Financiële toelichting

De geraamde begrotingssaldi voor 2026-2030 komen uit op:

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo door de raad vastgestelde Programmabegroting	4.461	4.888	1.294	3.166	
Saldo begroting (toevoegen extra jaarschijf)					3.346
Diverse circulaire gemeentefonds en BUIG	976	708	598	491	491
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 22 april 2026	- 2.634	- 2.554	- 454	- 454	- 454
Autonome ontwikkelingen	71	- 709	- 924	- 1.023	- 1.219
Financiële mutaties	- 188	1.466	1.739	1.854	1.462
Beleidskeuzes	-	- 333	- 66	- 65	- 63
Subtotaal	- 1.776	- 1.422	893	803	218
Waarvan structureel	- 1.527	- 2.238	- 621	- 845	- 1.082
Waarvan incidenteel	- 248	816	1.514	1.648	1.300
Saldo PPN	2.686	2.650	673	2.321	2.264

+ = voordeel

Onder het kopje Autonome ontwikkelingen zijn de verwachte ontwikkelingen in de inkomsten en uitgaven weergegeven welke gebaseerd zijn op de vastgelegde kaders en de verwachte loon/prijs compensatie in de komende Meicirculaire.

In principe geeft de voorliggende PPN de financiële uitkomsten gebaseerd op een beleidsarm kader weer. Uitzondering daarop betreffen de voorstellen die onder het kopje Beleidskeuzes aan u worden voorgelegd en door ons gezien worden als onvermijdelijk, onuitstelbaar en onvoorzien.

Communicatie en participatie

Na vaststelling van de PPN door de raad, worden de ondernemers in de toeristensector actief geïnformeerd over de toeristenbelasting voor 2027.

Uitvoering en planning

De PPN bevat voortgangsinformatie over 2026, inclusief financiële mutaties. Daarnaast stellen wij u de kaders voor de Programmabegroting 2027-2030 voor, die in november voorligt ter vaststelling voor uw raad.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Het college legt het volgende voor aan de gemeenteraad:

1. Kennis te nemen van:

- a. De voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2026, inclusief de kansen en uitdagingen zoals vermeld in hoofdstuk 2;
- b. Het financieel beeld zoals weergegeven in hoofdstuk 3.

2. In te stemmen met:

- a. De begrotingspositie zoals weergegeven in hoofdstuk 3.3 voor zover het de jaarschijf 2026 betreft;
- b. De financiële mutaties zoals opgenomen in bijlage 5;
- c. Het wijzigen van de Programmabegroting 2026-2029 overeenkomstig lid 2a en 2b;
- d. Het subsidieoverzicht 2026 zoals opgenomen in bijlage 6.

3. Voor 2026 een krediet beschikbaar te stellen van in totaal € 465.000 voor:

- a. Marktpanden (vervroegen krediet 2028 naar 2026) à € 60.000;
- b. Uitvoering verduurzamingsstappen gemeentelijke gebouwen 2026-2030 à € 310.000;
- c. Audiovisuele middelen in het werkcafé à € 25.000;
- d. Overname leaseauto's à € 20.000;
- e. Aanschaf vrachtwagen (verhoging krediet) à € 15.000;
- f. Aanschaf 2 rioolvoertuigen (verhoging krediet) à € 35.000.

4. In te stemmen met:

- a. De kaders, zoals opgenomen in hoofdstuk 4, voor de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030;
- b. Het betrekken van het saldo van de jaarschijven 2027 t/m 2030, zoals opgenomen in de hoofdstukken 3.3, 3.4, 3.5 en 3.6, bij de samenstelling van de Programmabegroting 2027-2030.

5. De tarieven Toeristenbelasting 2027 als volgt vast te stellen:

- a. Overnachting(en) in een mobiel kampeeronderkomen (tent, tentwagen, kampeerwagen of toercaravan): € 1,60 per persoon per nacht (2026: € 1,54).

b. Overige overnachting(en): € 2,35 per persoon per nacht (2026: € 2,26).